VAN YATIRIM DESTEK OFİSİ

Çözüm Ortağınız

Şerafiye Mah. Cumhuriyet Cad. 943. Sok. No:1
65140 İpekyolu / Van

Tel : (0432) 485 10 15
Faks : (0432) 215 65 54 - (0212) 381 79 93

E-mail : bilgi@daka.org.tr
Web : www.daka.org.tr

DAKA
DOĞU ANADOLU KADINA AJANSI

- Ücretsiz Danışmanlık,
- İzin ve Ruhsat İşlemlerinde Tek Elden Takip,
- Teşvik ve Ulusal & Uluslararası Çapta Yürütülen Destek Programları Hakkında Bilgilendirme,
- İş Ortaklıkları ve Eşleştirme Faaliyetleri Konusunda Destek.

www.facebook.com/doguanadoluhatinmaajansi
www.twitter.com/DAKA_org_tr

Gücünüze Güç Katacak
Yatırımlarda Öne Çıkan Sektörler

YENİLENEBİLİR ENERJİ

- Van, Türkiye'de güneş enerjisi alanında en yüksek potansiyele sahip ilidir. Tarihte güneş şehri anlamında Tuşba olarak isimlendirilmiş olan ilimiz, teknik veriler ışığında, GES yatırımlarında elektrik enerjisi üretim verimliliği açısından Türkiye'de 1. sırada yer almaktadır. Sektördeki yatırımcıların özel olarak ilgilendiği ilimizde Güneş Enerjisi İhtisas Endüstri Bölgesi'nin kurulmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Değerler	Birim	Van	Türkiye
Yıllık ortalama güneş enerjisi global radyasyon değerleri	KWh/m2-yıl	1635,81	1524,18
Yıllık güneşlenme süresi	Saat	2060,74	2736,99

(GEPA Parametreleri, YEGM)

MADENCİLİK

- İlimiz Perlit madeni bakımından Türkiye'de en yüksek **2.** rezerve sahiptir.

VAN İLİ MADEN REZERVLERİ	
Maden Kaynağı	Toplam Rezerv
Perlit(Pe)	1.950.000.000 Ton
Pomza(Pom)	219.000.000 m³
Tuğla-Kiremit (Tğk)	30.000.000 Ton
Demir(Fe)	5.500.000 Ton
Kömür	3.500.000 Ton

TARIM VE HAYVANCILIK

- Çayır ve mera arazileri varlığı bakımından Türkiye'nin önde gelen illerindedir. Uygun iklim ve arazi şartları ile hayvancılıkta Türkiye ölçeğinde önemli bir yere sahiptir. Küçükbaş hayvancılıkta **2 milyon 738 bin** adet ile ilk sıradadır.(2007 Yılı)
- İklimi, çeşitli mikro klima alanları ve kimyasal etkiye maruz kalmamış arazileri meyve ve sebzecilikte önemli fırsatlar sunmaktadır.
- Bal üretiminde kalite ve üretim hacmi açısından Türkiye'de ön sırada olan ilimiz; Gevaş, Çatak ve Bahçesaray balı gibi marka değerlere sahiptir.

Gelecek Vizyonunuzu Gösteren
Yatırım Potansiyeli Yüksek Sektörler

TEKSTİL SEKTÖRÜ

- Van Tekstilkent Projesi kapsamında kapalı alan ve arsa tahsisi sağlanmaktadır.
- Türkiye'nin Tekstil ve Hazırgiyim Sektöründeki İhracatı 2017 yılı verilerine göre **27.16 milyar dolardır.** Ortadoğu ve Türki Cumhuriyetlere yapılan ihracat sırasıyla **3,11 milyar $** ve **589 milyon dolardır**. İhracat ağırlıklı olarak Avrupa ülkelerine yapılmakla birlikte, gelişen siyasi ve ekonomik ilişkiler doğrultusunda Orta Asya ve Ortadoğu pazarlarına ihracat artmaktadır.
- Diğer bölgelerle karşılaştırıldığında **6.** Bölge Teşvikleri ile işgücü maliyetleri %50-%60 aralığında daha ucuzdur.

PLASTİK SEKTÖRÜ

- Kimya sektörünün alt bileşenlerinden biri olan plastik sektörü **%90** oranında petro-kimya sektörüyle ilişkili ve bu sebeple **%88** oranında ithalata bağımlıdır. Türkiye'nin plastik hammadde ithalatında İran **5.** sırada olup; **485 milyon $** değeriyle önemli bir pay teşkil etmektedir. (PAGEV,2017)
- Türkiye'nin **2017** yılı ihracatı yaklaşık **5.5 milyar** dolar tutarında gerçekleşmiştir. **963** dolarlık payı TRB2 Bölgesi'ne oldukça yakın olan coğrafya oluşturmaktadır. Başlıca pazarlar, Irak (%8.1), Rusya (%2.1), Azerbaycan (%2.1), İran (%**3.1**), Gürcistan (%**2.3**) şeklindedir.

- TRB2 Bölgesinin gerek hammadde açısından petrol zengini bölgelere komşu olması, gerekse ihracat pazarı olarak görülen Ortadoğu ve Asya ülkelerine olan yakınlığı, yatırım teşvik belgesinin sağladığı avantajlar gibi etkenler, plastik üretimine yönelik yatırımlarda Van ilini cazip hale getirmektedir.

DEMİR-ÇELİK SANAYİ

- TRB2 Bölge illerinde üretim tesisi olmamakla birlikte; TRB2 Bölgesi'nden yapılan ihracatın **%20**'sini (**19.77 milyon $, 2017**) Demir-Çelik Sanayi ürünleri oluşturmaktadır.
- **2017** yılı verilerine göre Türkiye'nin Ortadoğu ülkelerine demir - çelik ürünleri ihracatı **1.75 milyar $** ve BDT ülkelerine ihracatı **188 milyon $** olup, sektör bazında bu ülkelere yapılan ihracatın toplam ihracat içerisindeki payı **%24**'dür. (Türkiye'nin **2017** yılı ihracatı **8.24** milyar dolardır.)
- Bilindiği üzere sektörde iki tip üretim yöntemi ağırlıklı olarak uygulanmaktadır. Birincisi Entegre Üretim Tesisleri (EÜT), diğeri ise Elektrikli Ark Ocakları (EAO)'dır. Van ilinde sektörde yapılacak muhtemel yatırımlarda uygulanacak üretim yönetimi Elektrikli Ark Ocakları olarak değerlendirilmektedir. Gerekçeleri ise;

» Sivas ilinin doğusunda herhangi bir demir çelik sanayi tesisinin bulunmaması,

» Elektrik Ark Ocaklarında kullanılan girdilerin **%21**'inin 2014 Ortadoğu/Körfez, BDT ülkelerinden sağlanması,

» Doğu Anadolu Bölgesi'nin demir madeni bakımından Türkiye'de ilk sırada gelmesi,

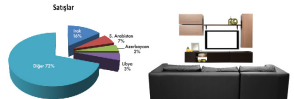
» Doğu Karadeniz, Doğu Anadolu ve Güney Doğu Anadolu Bölgelerindeki hurdaların toplanarak bölgede kurulacak bir tesiste işlenebilme potansiyelinin mevcudiyeti,

» Aynı şekilde Ortadoğu ülkeleri (İran, Irak), Kafkas Ülkeleri (Gürcistan, Ermenistan), Rusya ve Ukrayna ile Türki Cumhuriyetler (Azerbaycan ve Nahçvan)'den hurda ithal potansiyelinin bulunması (özellikle dahilde işleme rejiminden yararlanma amaçlı) şeklindedir.

MOBİLYA SEKTÖRÜ

- Teşvik sistemi kapsamındaki avantajlarla; farklı firmaların yaptığı fizibilite çalışmalarına göre TRB2 bölgesinin **%40-%60** aralığında daha ucuz olduğu değerlendirilmektedir. Ayrıca, komşu bölgelerle karşılaştırıldığında ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatında; Van ilindeki yoğunlaşmalar sebebiyle TRB2 Bölgesinin öne çıkması, mobilya sektörüne dair bilgi birikiminin (know-how) varlığını da ortaya koymaktadır.
- Türkiye'nin **2,76 milyar $** tutarındaki ihracatını oluşturan pazarlar; Irak (**%15,9**), S. Arabistan (**%6,7**), Libya (**%2,8**), Azerbaycan (**%1,9**), İran (**%1,7**) olarak belirlenmiştir. **(Trademap, 2017)**

Satışlar

BOYA SEKTÖRÜ

- Türkiye, bugün sektörel yapısı ve gücü itibarı ile Avrupa'nın **5**'inci boya üreticisi konumundadır. Türk boya sanayisinin bu ölçek içinde dünya pazarlarından aldığı pay ise **%2** dolaylarındadır.

- **2017** yılında Türkiye'nin Boya sektörü toplam ihracatı, **689 milyon $** tutarındadır. Başlıca pazarlar İran (%7,5), Irak(%7,1), Özbekistan(%5,4), Azerbaycan (%4,1), Rusya Federasyonu (%3,9) ve Gürcistan (%3,6) şeklindedir.

- Önümüzdeki dönemler için boya sektöründe daha az küreselleşmiş, kapalı ekonomiler yeni bir kulvar olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenle boya üreticileri Suriye, Libya, Sırbistan, Hırvatistan ve İran gibi ülkelere odaklanmaktadır. Türkiye'nin ihracat profili ve uluslararası gelişmeler Boya Sanayii'nde Van ilinin yatırım avantajını yükseltmektedir.

VAN YATIRIMCI REHBERİ

DOĞU ANADOLU KADINA AJANSI

www.daka.org.tr

2 saatlik uçuş mesafesinde toplam nüfusu **180** milyonu aşan **21** ülkenin sınırlarına ulaşım

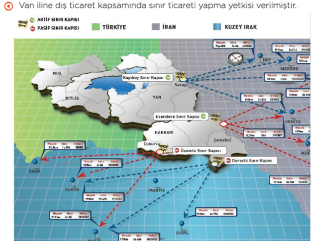

Yatırım Olanaklarınızı Güçlendirecek
Stratejik Konum

- Van ili, Türkiye'nin ve Avrupa'nın Asya'ya açılan kapısı konumundadır. Ortadoğu, Kafkaslar ve Orta Asya'nın kesiştiği bölgede yer almaktadır. **2** saatlik uçuş mesafesinde **180 milyon** kişilik pazarı içeren **21 ülkeye** ulaşılmaktadır.
- Sahip olduğu stratejik konumu itibariyle İran, Irak, Ermenistan ve Azerbaycan ülkeleri ile olan ticarette önemli bir üs konumundadır. **500 km**'lik mesafede **6** ülke yer almaktadır. Bu ülkeler; Irak, Suriye, Azerbaycan, Nahçıvan, Gürcistan, Ermenistan'dır.
- Türkiye'nin İran'a olan sınırının büyük bölümünü Van il sınırları oluşturmaktadır. İran'a olan ihracatımızın önemli bir kısmının yapıldığı; hem demiryolu hem de karayolu ulaşımının olduğu Kapıköy sınır kapısı Van merkeze bir saat mesafededir.
- İran'a açılan Esendere (Hakkâri) ve Gürbulak (Ağrı) sınır kapıları Van'a üç saat mesafede yer almaktadır. Ayrıca, Hakkari üzerinden Irak'a açılan Üzümlü ve Derecik sınır kapıları ilimizin ekonomik potansiyelini güçlendirmektedir.
- Van iline dış ticaret kapsamında sınır ticareti yapma yetkisi verilmiştir.

- Yapımı devam eden Van-Şırnak karayolu projesinin tamamlanmasıyla, Irak pazarına ulaşmada ana güzergah olan Habur Sınır Kapısı'na hızlı ve ekonomik bir ulaşım sağlayacaktır.

Etkin Maliyet Avantajlı
Dinamik İşgücü

- TÜİK 2017 ADNKS'ye göre **1.106.891** kişilik Van nüfusunun **%30,5**'i, **15-29** yaş aralığındadır.
- Tüik **2017** ADNKS'ye göre ortanca yaş Türkiye'de **31,7** iken Van ilinde **21,6** dir.

		Türkiye	TR82	Van
Toş				
Kişi	0-14	19.033.488	734.315	389.632
%		24	34	35
Kişi	15-29	19.214.630	663.907	337.246
%		24	31	30
Kişi	30-44	18.598.439	391.204	206.543
%		23	18	19
Kişi	45-59	13.697.336	207.664	109.209
%		17	10	10
Kişi	60-74	7.520.400	101.068	50.818
%		9	5	5
Kişi	75+	2.646.214	30.022	14.243
%		3	1	1
Kişi	Toplam	80.810.525	2.128.670	1.106.891

- **1981 yılında kurulan** Yüzüncü Yıl Üniversitesi **16 fakülte ve 8** meslek yüksekokulu, 5 yüksekokul ile **32 bin** öğrenciye ev sahipliği yapmaktadır. Üniversite ile birlikte mevcut meslek liseleri nitelikli işgücü ihtiyacını karşılamada önemli kaynaklardır.

Pazar Ağına Erişimde Güçlü
Ulaşım Avantajı

- Van il merkezine **8**km uzaklıkta bulunan Van Ferit Melen Havalanı'ndan İstanbul, Ankara, İzmir, Antalya ve Adana'ya doğrudan karşılıklı seferler düzenlenmektedir.
- Türkiye'yi Batı ile Doğu ülkelerine bağlayan en önemli demiryolu hatlarından biri Van merkezden geçmektedir. Transasya Treni, Van-Tebriz-Van seferleri, Vangölü Ekspresi yolcu ve yük taşımacılığı, demiryolu ulaşımında Van'ı önemli bir güzergâh yapmaktadır.

FERİT MELEN HAVALANI	SEFER SAYISI / HAFTA	
SEFER YÖNÜ	YAZ SEZONU	KIŞ SEZONU
VAN-ADANA	7	7
VAN-ANTALYA	14	10
VAN-İZMİR	14	10
VAN-İSTANBUL	49	49
VAN-ANKARA	30	28

Geniş İç Pazarıyla
Bölgenin Cazibe Merkezi

- **1.106.891** kişilik nüfusu ile Doğu ve Güneydoğu Bölgelerinin en büyük illerindendir.
- Çevresindeki merkezleri ekonomik anlamda etkileyen Van ili, ilgili bakanlık tarafından hazırlanan Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi'nde "Bölgesel Çekim Merkezi" olarak nitelendirilmiştir.
- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı kapsamında Van ili, Türkiye'de belirlenmiş **11** Cazibe Merkezi ilden birisidir. Destek programı kapsamında İnci Tur Gemi Alımı, Abalı Kayak Tesisi, Tekstilkent, Tuşba Fuar ve Kongre Merkezi, Urartu Müzesi projeleri tamamlanmış ve İskele Sahil Rekreasyon 2. Etap ile Kent Meydanı Projelerinin yapımı devam etmektedir.

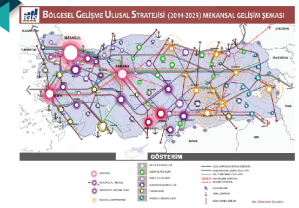
Tuşba Fuar ve Kongre Merkezi

Bölgesel Teşvik Uygulamasında
En Avantajlı Bölge

- Van ili, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen bölgesel teşvik uygulamasında en avantajlı bölge olan **6.** Bölge'de yer almaktadır.
- İlimizdeki yatırımlarda, **6.** Bölge teşvikleri ile sağlanan Sigorta Primi İşveren, İşçi Hissesi ve Gelir Vergisi Stopajı desteklerıyle işgücü maliyetleri **%50-%60** oranında düşmektedir. Dolayısıyla, özellikle emek yoğun faaliyet kollarında maliyet avantajlı bir kenttir.

Bölgesel Teşvik Uygulaması							
DESTEK UNSURLARI		I	II	III	IV	V	VI
KDV İstisnası		✔	✔	✔	✔	✔	✔
Gümrük Vergisi Muafiyeti		✔	✔	✔	✔	✔	✔
Vergi İndirimi Yatırıma Katkı Oranı(%)	OSB Dışı	15	20	25	30	40	50
	OSB İçi	20	25	30	40	50	55
Sigorta Primi İşveren Hissesi Desteği(Destek Süresi)	OSB Dışı	2 yıl	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl
	OSB İçi	3 yıl	5 yıl	6 yıl	7 yıl	10 yıl	12 yıl
Yatırım Yeri Tahsisi		✔	✔	✔	✔	✔	✔
Faiz Desteği		YOK	YOK	✔	✔	✔	✔
Gelir Vergisi Stopajı Desteği		YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl
Sigorta Primi İşçi Hissesi Desteği		YOK	YOK	YOK	YOK	YOK	10 yıl

Kültürel Mirası ve Zenginliğiyle
Yaşanabilir Kent

- Türkiye'deki **30** büyükşehirden biri
- Cazibe Merkezlerini Destekleme Programı kapsamındaki **11** ilden biri
- Urartu Medeniyetine başkentlik yapmış olmanın getirdiği kültürel miras zenginliği ve hoşgörü ortamı
- Van Kalesi, Hoşap Kalesi, Ayanis Kalesi, Akdamar Kilisesi gibi **187** Kültür Varlığı
- Van Gölü, Akdamar Adası, Muradiye Şelalesi, Varadobiya gibi önemli turizm destinasyonları
- Medeniyetlerin mirasına ev sahipliği yapacak **52.000** m²'lik alana yayılan Urartu Müzesi
- Van kahvaltısı başta olmak üzere zengin yöresel lezzetlere sahip mutfağı
- Uluslararası standartlarda 5 yıldızlı oteller
- Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesinin ekonomik ve ticari faaliyetlerine hitap eden Tuşba Fuar ve Kongre Merkezi

Urartu Müzesi

Van Kalesi

Muradiye Şelalesi

Güçlü Olanaklarıyla
Ortak Kullanım Alanları

ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ

- Van Organize Sanayi Bölgesi hallhazırda **171** ha alanda **136** parsel olmak üzere **110** firmanın üretim faaliyetlerine ev sahipliği yapmaktadır. IV. Etap **60 hektar** alan ve **277 hektar** alanlık diğer genişleme alanı projelerine devam edilmektedir. Genişleme alanında yatırımcılara ücretsiz arsa tahsisi sağlanmaktadır.

VAN OSB	
TOPLAM ALAN(ha)	508
GENİŞLEME ALANI(ha)	277
TOPLAM PARSEL SAYISI	198
TAHSİS EDİLEN PARSEL SAYISI	136
BOŞ PARSEL SAYISI	22
ÜRETİMDE OLAN FİRMA SAYISI	110

TEKSTİLKENT

- Van ili, sahip olduğu dinamik işgücü potansiyeli ve bölgesel teşvik mekanizmasında sağlanan işgücü destekleriyle özellikle hazır giyim ve konfeksiyon sektörlerinde maliyet avantajlı bir cazibe merkezi haline gelmiştir. Ayrıca, **77 dekar** alanda yapımı devam eden Tekstilkent 2.Etap Projesi'yle Türkiye'nin önemli tekstil ve hazır giyim merkezlerinden biri haline gelecektir.

Toplamda **569.000** m²'lik alan içinde;

- Bedelsiz arsa tahsisi
- **1200** ve **2400** m² olmak üzere toplamda **32** adet kapalı alan tahsisi
- **3600** m² sosyal tesis
- **Ortak kullanım alanlarının giderleri için 240kW** güneş enerjisi santrali (GES)

VAN YYÜ TEKNOKENT

- **218.000** m² alan içinde;
  - İleri teknoloji, yenilik, yaratıcılık ve bilgiye dayalı faaliyetler başta olmak üzere, Ar-Ge ve Ar-Ge'ye dayalı faaliyette bulunan/ bulunacak tüm kuruluşlara hizmet vermeyi amaçlayan Yüzüncü Yıl Üniversitesi Teknokent, 2015 yılında faaliyete geçmiştir.
  - Üniversite-Sanayi İşbirliğinin en önemli merkezlerinden biri olarak görülen Teknokent ile Van ilinin Ar-Ge ve yenilik ekosistemi gelişmektedir.

